לעולם מילין מזון ג' סעודות. מדלא אמר ארבע ליה ליה דרבי חידקא: **מכלל דסגי קמא שלש סעודות סגיא ליה.** דבהאי לא איפליגו אלא דת"ק סבר מה שעבר כבר לא יליל ולרבי יוסי יליל: **ממחי.** קערה גדולה היא וגוזין בה גבאים מחלקין לעניים ב' סעודות ליום תורה אור מיום ליום: **לא יטול.** כיון דיש לו כמלא גוזל לעניים: **קופה.** מטות הן לפרנס עניים בני טובים דזיל להו מילתא דתמחוי ומתחלקין מע"ש לע"ש: **י"ד סעודות לא יטול מן הקופה.** שהרי יכול להמתין לע"ש הבאה אבל כשיש לו מזון י"ב יטול שהרי לא תחלק עוד עד שיגיע ע"ש והרי לשבעה ימי שבת לריכין י"ד סעודות: **אלניה בשבתא.** שהרי תאלנה המוך לערב ולא תצטרך לאכול בלילה ואף על גב דאמרינן לקמן לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת ה"מ למאן דאפשר ליה: **בשעניא מוקמינן ליה.** בתמיה: **אלא הא מני ר' עקיבא היא.** ולענין סעודת שבת במאן דאפשר ליה איכא למימר כרבנן ואיכא למימר כרבי חידקא ומיהו האי 'לריך לבריות' יעשה שבתו חול ולא יטיל על אחרים כעוד שבתותיו: **אין פורסין לעני העובר ממקום למקום.** שאינו לן בלילה אלא: **מכבר.** הלקוח בפונדיון כשהשער ד' סאין בסלע והפונדיון אחד מי"ב דנירי דהוא אחד ממ"ח בסלע ושיערו לו חכמים ככר זו לשתי סעודות היום והלילה: **לן נוסנין לו פרנסה לינה.** לקמן מפרש מאי היא שהרי סעודה של לילה בכלל ככר היא וככר זו משערינן בעירובין (דף פב:) למזון שתי סעודות לעירובי תחומין: **ואם שבת.** אלא בשבת: **מאי פרנסה לינה.** הא קבל ליה סעודת הלילה: **בי מדינא.** לבדין פולטלי"א להניח תחת מרחשותיו: **שוב אינו מדיחן.** לאין הדחה זו אלא לחול: **תבלו של משיח.** כדאמרי' בכתובות (דף קיב:) דור שבן דוד בא בו קטיגוריא בתלמידי חכמים שנאמר ועוד בה עשיריה וגו' תבלי לשון חבלי יולדה (הושע יג): **בלי מלריס.** כלומר אין לה קץ: **אין הפסנג.** בתר "וקרלתא לשבת טונג" כתיב: נחלת

במנחה מלילין מזון סעודה אחת. מכאן משמע דזמן אכילה שלישית בשבת היא מן המנחה ולמעלה דלא כאותם שמחלקין סעודת שחרית ומברכין ביניתיס ומיהו מהא דאמרינן בפסחים בפ"ק (דף יג.) י"ד שחל להיות בשבת משייר מזון שתי סעודות אין רואה מדאין משיירין מזון ג' סעודות שאין לעשות ב' סעודות שחרית דהא כיון שאוכל הכל שחרית חשיב כסעודה אחת ועוד אומר ר"י שיש כאן איסור ברכה שאינה לריכה כדאי' בפ' בא לו (יומא דף ט.) גבי ובעשור שבחומש הפקודים דקאמר וניתי ס"ת אחריונא ונקרי ל"ר שמעון בן לקיש מפני ברכה שאינה לריכה: **מבכר.** בפונדיון כו'. הייט כר' יוחנן בן ברוקא דחשיב ככר בפונדיון מד' סאין בסלע שתי סעודות דעירוב ופליג התם (עירובין דף פב:) אדבי מאיר ורבי יהודה שאומרים התם שיעור אחר: **והא** דתנן אין פוחתין כו' כימא רבנן היא ולא רבי חידקא. אומר ר"י דאין לפרש שבת נותנין לו מזון ג' סעודות דהייט כשבת שם בע"ש לעת האוכל דמסתמא יש בות שם שאין רגילות כל כך ללכת ערב שבת ובשביל שבת נותנים לו סעודה אחת יותר ממה שנותנין לו בשאר ימים דא"כ היכי ניחא לרבנן והלא מן הכל אין לו כי אם ד' סעודות אחת שהביא עמו דמלוינן בהדיה ושלשה שנתנו לו וכשיאכל אחת בערב שבת לא ישאלו בידו רק ג' סעודות ואותן יאכל בשבת וא"כ תיקשי נמי לרבנן וכי אזיל ריקן אזיל כדפריך בסמוך ומיהו איכא למימר דבסמוך לרבנן נמי פריך אבל קשה דכי משני דמלוינן ליה סעודה בהדיה לא תירץ כלום לר' חידקא דאין לו לשבת כ"א שלש סעודות ולר' חידקא לריך ד' ונראה לר"י דכשבא בע"ש לעת האוכל נותנין לו מזון ג' סעודות כמו בשאר ימים ואם בא לשבות שם מוסיפין לו עוד ג' סעודות ולקמן אימא רבנן היא ולא רבי חידקא דלרבנן ניחא שיש בידו ה' סעודות בתחילת שבת ואותה שהביא עמו יאכל בע"ש ומאותן ה' סעודות יאכל ג' בשבת ואחת במוצאי שבת ואחת יולך עמו אלא לרבי חידקא כשיאכל ד' בשבת ואחת לחולך עמו למחר א"כ מה יאכל במוצאי שבת ואיכא למימר דאמרינן ליה מה דהוה לך למיכל באפוקי שבתא אכול בשבתא דאמרי' לעיל דהתם אמרינן ליה כדי שלא יהא ניזון מן הצדקה אבל הכא כבר הוא ניזון ולהכי טפל כל טרטא ומשני דאיכא סעודה בהדיה המתרן היה סבור שהיה פשוט למקשה שהסעודה שיולך עמו נותנין לו בחד בשבת אע"פ שבשאר ימים נותנין לו סעודה שיולך עמו עם אחרות בע"ש אין נותנין לו אותה עד שיולך לפי שאינו הולך מיד עד אחר השבת ולכך היה סבור שהמקשה לא היה יודע שהביא סעודה עמו ואין לו בתחלת השבת אלא ד' להכי משני ליה דאיכא סעודה בהדיה והמקשה משיב דפשיטא ליה דאיכא סעודה בהדיה אך קשה ליה כיון דמתרלת דאכיל לכולהו וכי אזיל בריקן אזיל שבמו שהביא עמו לכאן כן יאכלה עמו בלילה מכאן ומשני דמלוינן ליה כו':

דמלוינן סעודה בהדיה. וא"ת א"כ אמאי נותנים לו ג' סעודות כיון שמביא אחת עמו יתנו לו אחת ויאכל אחת והאחת יולך עמו וי"ל דאין מחלקין תמחוי בלילה אלא ביום בזמן הסעודה ולכך נותנין לו שנים שיאכל אחת מיד ואחת בלילה במקום שיהיה ואחת להולך עמו למחר: **לפי** שאין קבע לשתיה. מכאן יש ללמוד בלילה כשרולה להתענות למחר לאחר אכילה אע"פ שאינו יכול לאכול אם לא התנה לפי שמסתמא כשכירך סילק דעתו מלאכול מלשתות ודאי לא סילק דעתו כדאמר הכא דאין קבע לשתיה והיכא דלא שכיח יין אע"ג דסילק דעתו מן היין מ"מ ממים לא סילק דעתו ומיהו אומר ר"י דשמא דוקא בימיהם שהיו קובעין עצמן לשתיה אחר אכילה אמרו דאין קבע לשתיה אבל לדידן לא וריב"א פירש במסכת תענית (דף יב.) שאף לאחר שישן מותר לשתות על פי הירושלמי ואין ר"י רולה להקל כל כך כיון שלא נזכר בהדיא בש"ס שלא [עיין תוספות תענית יב: ד"ה יום]:

רובם

מסורת הש"ס

לא א מיי' פ"ט מהלכות מתנות עניים הלכה יב סמג עשין רכב טור שו"ע יו"ד סימן רנג סעיף ח ג:

לא ב מיי' פ"ל מהלכות שבת הלכה ז סמג עשין ל טוש"ע ח"מ סי' רמב:

לב ג מיי' פ"ז מהלכות מ"ע הלכה ה סמג עשין רכב טוש"ע יו"ד סימן רנ סעיף ד:

לג ד מיי' פכ"ג מהלכות שבת הלכה ז סמג לאוין סה טוש"ע ח"מ סימן שכג סעיף ו:

לד ה מיי' פ"ל שם הלכה ט סמג עשין ל טוש"ע ח"מ סימן רלח סעיף ח:

מהגה

ל תשובות כמי לרמ"ן מקור 2

רבינו חננאל

ואיתא בפ' כיצד מברכין. ת"ר כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת ג'. פי' א' בלילה וב' ביום. וכן הלכה. ולפיכך שנינו שמגיל מזון ג' סעודות' ומתני' מתורתא דלא כר' חידקא: כלי מאכל אינו מדיח אלא מה שצריך לאכל בו בשבת. לפי זמן סעודותיו אבל כלי שתיה כל היום. שאין קבע לשתיה:

נושא: שטיפת כלים בשבת

נושא: כל המקיים ג' סעודות בשבת ניצול מ-ג' פורענויות

נושא/מהגה

1 שאירות על הענג את השבת ומאי הוא נוהה לנחלה בלי מצדים

2 ניצול משעבוד גליות

3 נותנים לו משאלות לבו

עין משפט נר מצוה

מלאכי ג

נחלת